

EU Institutions - Financial Mechanism for Achieving Economic Growth and Regional Development (Based on the Program for Cross- border Cooperation between Bulgaria and Romania)

Victoria Ivanova, PhD Candidate

Faculty of Management and Marketing

D. A. Tsenov Academy of Economics

e-mail: vivanova@uni-ruse.bg

Институциите на ЕС - финансов механизъм за постигане на икономически растеж и регионално развитие (въз основа на Програмата за трансгранично сътрудничество между България и Румъния)

Виктория Иванова, докторант

Факултет „Мениджмънт и маркетинг“

Стопанска Академия „Д. А. Ценов“

e-mail: vivanova@uni-ruse.bg

Abstract: *The enlargement of the European community is accompanied with widening differences in the socio - economic sphere. Currently there are considerable differences in the economic development not only between distinct countries, but between different regions of one country, with respect to income per capita and job opportunities. The purpose of this paper is to reveal how institutions, built by the EU on a supranational, national and regional level, contribute to the increase of competitiveness and better participation opportunities on the international market.*

Key words: *EU, Neoinstitutionalism, Transnational Cooperation.*

Резюме: *Разширяването на Европейския съюз е придружено с увеличаване на различията в социално - икономическата сфера. В момента се наблюдава значително различие в икономическото развитие не само между отделни страни, но и между цели региони по отношение на БВП на глава от населението и свободни работни места. Цел на тази статия е да разкрие как институциите, създадени от ЕС на наднационално, национално и регионално ниво, допринасят за увеличаване на конкурентоспособността на държавите и по-добри възможности за участие на международния пазар.*

Ключови думи: *ЕС, Неоинституционализъм, Транснационално сътрудничество.*

I. Introduction

In its position of a supranational structure, monitoring the prosperity and integration in Europe, the European Union (EU) facilitates Bulgaria's development as a democratic country

I. Въведение

В качеството си на наднационална структура, следяща за просперитета и интеграцията в Европа, Европейският съюз (ЕС) съдейства за изграждането на България като демократична страна

with an open market. The support of the EU is mainly directed towards the building of acting national and regional institutions, thus ensuring the complete and effective use of funds, coming from the EU.

The article analyses the economic effectiveness of acting institutions in Bulgaria, based on the Program for Cross-border cooperation between Bulgaria and Romania. Also, some major gaps and difficulties, reducing the effective work of institutions in the new economic and political conditions are pointed out.

II. The Neoinstitutional approach – analysis of the institutions’ impact on the economic development in Bulgaria

The economic cooperation between two countries is the basis for achieving peace, stable relations, and common scientific, technical and economic growth. Bulgaria and Romania as the most recent members of EU need some support in order to enter the European integration process faster. The Neoinstitutional approach is, therefore, an adequate instrument for the analysis of the economic impact, which the Program for Cross-border cooperation between Bulgaria and Romania imposes on the two countries. This approach reveals the collective impact, which acting institutions, legal restrictions, economic programs and financial agreements have on the socio-economic development of the two countries. It also reveals the impact of institutions on the two-sided integration process, through the restrictions and stimulus they impose.

In Table 1 the four main factors, forming the transaction expenditures or exchange costs, in terms of the Neoinstitutional approach are described ([Williamson, 1995](#)).

с отворен пазар. Помощта е насочена основно към създаване на действащи национални и регионални институции, които да осигурят пълноценното и ефективно усвояване на финансовите средства, идващи по различните линии за финансиране от съюза.

В статията са поместени резултатите от извършения анализ на икономическата ефективност, която имат действащите в момента институции в България, направен въз основа на Програмата за трансгранично сътрудничество между България и Румъния. Изведени са някои съществени пропуски и проблеми, които намаляват ефективността от работата на институциите в новите условия.

II. Неоинституционалният подход - анализ на въздействието на институциите върху икономическото развитие на България

Икономическото сътрудничество между две съседни страни е основата за постигането на стабилност в отношенията и взаимен научно-технически и икономически растеж. България и Румъния, като най-млади страни членки на ЕС, имат нужда от такъв тип сътрудничество за да се впишат по-бързо в общия европейски процес. Подходящ инструмент за анализ на икономическата ефективност на трансграничното сътрудничество между България и Румъния е неоинституционалният подход, чрез който може да се установи съвкупното влияние на действащите институции, законовата база, икономическите програми и финансовите споразумения върху социално-икономическото развитие на двете съседни страни. Чрез този подход може да се разкрие и конкретното влияние на институциите, върху двустранните интеграционни процеси чрез ограниченията и стимулите, които те могат да налагат.

В табл. 1 са описани четирите основни фактора, които формират разходите по сделките или обмена от гледна точка на неоинституционалният подход ([Williamson, 1995](#)).

Bulgaria has to undergo considerable structural changes, ergo to make considerable expenditures for improving its institutions, in order to reach the required result in all criteria, indicated by the EU.

За да бъде постигнат необходимият резултат по всеки един от критериите, следени от ЕС, България, трябва да направи съществени структурни промени, а следователно, и значителни разходи за усъвършенстване на своите институции.

Table 1. Basic factors, forming the transaction or exchange costs
Таблица 1. Основни фактори, които формират разходите по сделките

	Factors, forming the transaction or exchange costs Фактори, които формират разходите по сделките или обmena	Action Действие
1	Transaction costs Трансакционни разходи	Transaction costs are the costs made for the execution of a certain deal – who is the contractor, what are the contract conditions, execution of the trade negotiations, making of the contract and ensuring its execution. Transaction costs are also costs, made for protection of the intellectual property rights of the contractors. Making of a certain transaction, however, leads not only to the making of expenditures, but also to a certain income. Трансакционните разходи могат да се отъждествят с разходите, които се правят, за да се извърши дадена транзакция - с кого ще се търгува, при какви условия ще се търгува, осъществяването на търговски преговори, съставянето на договор и следенето за неговото спазване. Трансакционни са и разходите, които се правят за защита на собственическите права на пазарните участници. Извършването на дадена транзакция води не само до разходи, но и до определени приходи.
2	Market size, personification of the market Размер на пазара, персонифициран ли е или не	When there is a market personification, a great role in the choice of contractor play the government, family relations, and prior business contacts. When the market is not personified there is only the will for profit. This, in its turn, leads to a rise in the number of contracted deals. Когато пазарът е персонифициран голяма роля играе правителството, родството, предишните делови отношения. При неперсонифициран обмен съществува само егоистично желание за извличане на изгоди. Съответно стойността на сключените сделки нараства.
3	Regulation and enforcement Регулиране и принуда	Legal and administrative basis, acting in the country. Законите и нормативните уредби, които са наложени в държавата.
4	Ideology and world view of people Идеология и светоусещане на хората	This factor refers to the individuals' perception about justice and the "rules of the game". Той се отнася до индивидуалното мислене относно справедливостта и юридическата обосновааност на „правилата на играта“.

This shows that transaction costs will be relatively high, until contracting conditions are equal or similar enough to those in the other EU countries.

The reaching of equal contracting conditions is the basis for greater goods transfer, capital movement, and use of services, which leads to a positive economic impact on the country.

As shown in Table 1, the second factor, influencing the cost of deals, is the size of the market and its personification.

Naturally, deals in Bulgaria are based on the will for profit, but despite that fact, prior business partners, family and other relations still have a big influence on the selection of contracting partner.

Concerning the fourth factor - ideology and world view of people – the tendency for selective application of rules in Bulgaria gradually decreases. This fact is due to the permanent control imposed by Bulgarian and European institutions (Angelov, 2006).

It can be concluded, based on the above analysis, that for the creation of working contacting rules and mechanisms on European level, Bulgaria has to undertake additional steps for the reforming of its existing institutions and regulations.

III. Institutions for managing the Cross- border cooperation between Bulgaria and Romania – instrument for improving of both countries' economies

During the 1980s the economic and social coherence of member countries of the EU was a priority in the integration process.

От тук следва, че трансакционните разходи ще останат относително високи, докато условията за сключване на сделки в България не станат еднакви или достатъчно близки до тези в останалите страни на ЕС.

Постигането на еднакви условия е предпоставка за постигане на много по-голям трансфер на стоки, капитали и услуги, а оттам, и за положително влияние върху икономическо развитие на страната.

Както се вижда от табл. 1, вторият фактор, влияещ върху разходите по всяка една сделка, е размерът на пазара и неговото персонифициране.

Съвсем естествено и в България сделките също са основани на желанието за печалба, но въпреки това, все още голямо влияние върху избора на контрагент оказват предишните делови взаимоотношения, родствениите или други връзки.

По отношение на четвъртия фактор - идеология и светоусещане на хората - избирателното прилагане на "правилата на играта" в България постепенно намалява. Това се дължи на системния контрол, който се оказва както от страна на българските, така и от страна на европейски институции (Angelov, 2006).

От направения анализ въз основа на неoinституционалния подход може да се заключи, че за да се създадат работещи механизми и правила за извършване на сделките на европейско ниво в България е необходимо да се предприемат допълнителни стъпки за реформиране на действащите институции и съществуващите регулатори.

III. Институциите за управление на трансгранично сътрудничество между България и Румъния – инструмент за подобряване на икономическото благосъстояние на двете страни

През 80-те години на миналия век икономическото и социално сближаване на страните членки на ЕС придобиват приоритетно значение в процеса на интегриране.

The significant role of European institutions for this purpose is reflected in the Single European Act and the Maastricht Treaty. The EU created instruments, supporting the economic growth and successful European integration of underdeveloped countries (Shikova, 1999).

Cross-border cooperation between neighbor countries in the EU is one of the basic methods for achieving economic growth and social coherence, building of infrastructure and cultural development. Countries have different stages of development, depending on their history and their geographical position.

Therefore, one of the main purposes of the EU is countries, situated in detached regions, most commonly border regions, through cooperation with each other and financed by the EU, to achieve economic growth and better standard of living, to have lower unemployment rates, to be able to build modern infrastructure and keep good neighbour relations.

Table 2 shows the main levels of cross-border cooperation in the EU (European Commission, 2000).

Bulgaria participates in the EU cross-border programs, in order to consolidate its relations with all of its neighbour countries. Until 2007 the cross-border cooperation with Romania was based on the PHARE Cross-border Program Bulgaria – Romania. After 2007 this cooperation is funded by the European Regional Development Fund (ERDF).

For the period 1999-2004 PHARE Cross-border Program Bulgaria – Romania granted €45 millions for Romania and an almost equal amount for Bulgaria. All projects are co-financed by the leading country in proportion 75/25 (Ministry of Regional Development and Public Works, 2010)

Нарастващата роля на институциите на ЕС за постигането на тези цели се отразява в Единния Европейски акт и Договора от Маастрихт. Създадени са редица инструменти, които способстват за успешната интеграция и икономически ръст на изоставащите държави (Shikova, 1999).

Трансграничното сътрудничество между съседни страни в ЕС е един от основните методи за постигането на взаимен икономически растеж, социално сближаване, развитие на инфраструктурата и културно развитие. Отделните страни, в зависимост от разположението им и историческата им съдба, имат различна степен на развитие.

Целта на ЕС е страните, намиращи се в обособени региони, най-често погранични, чрез коопериране и получаване на финансиране от европейските институции, да постигнат взаимна изгода - икономически растеж, подобряване на жизнения стандарт, намаляване на безработицата, осигуряване на модерна инфраструктура и поддържане на добросъседски взаимоотношения.

В табл. 2, са поместени основните нива на трансграничното сътрудничество в ЕС (European Commission, 2000).

България се възползва от програмите за трансгранично сътрудничество на ЕС за да подобри връзките си с всички свои съседи. До 2007 г. трансграничното сътрудничество с Румъния се осъществява в рамките на Програмата ФАР "Трансгранично сътрудничество България - Румъния", а след 2007 г. финансирането на това сътрудничество е в рамките на Европейския фонд за Регионално Развитие (ЕФРР).

За периода 1999-2004 г. по Програма ФАР "Трансгранично сътрудничество България - Румъния" са отпуснати 45 млн. евро за Румъния и почти толкова за България. Всички инвеститорски проекти получават съфинансиране от съответната страна в съотношение 75/25 (Ministry of Regional Development and Public Works, 2010).

Table 2. Basic types of cross-border cooperation.
Таблица 2. Основни видове Трансгранично сътрудничество.

№	Level of cross-border cooperation Ниво на трансгранично сътрудничество	Scope of action Област на действие
1	Cross – border cooperation Трансгранично сътрудничество	Cooperation between neighbour structures on regional and local level, on the line of a common border in all spheres of life. Сътрудничество между съседни структури на регионално и местно ниво, по протежението на една обща граница във всички области на живота.
2	Trans-national cooperation Транснационално сътрудничество	Cooperation between countries in concrete spheres, guided by organisations. Сътрудничество между държави по специализирани теми, ръководено от организация, по време на развитие на сътрудничеството.
3	Trans-regional cooperation Трансрегионално сътрудничество	Cooperation between regional and local structures, mainly in concrete sectors. Сътрудничество между регионални и местни структури предимно в отделни сектори.

Figure 1 shows the incomings from the European Program for Cross- border Cooperation Bulgaria – Romania during the pre - accession period of Bulgaria (PHARE: Financial Performance, 2010).

The amount of adopted funds during this time was comparatively small and this was mainly due to the necessity to create new structures and the need to introduce new economic mechanisms. For Bulgaria and Romania, this period can be considered “educational” to a certain extent. Nevertheless, Figure 1 shows that there is a tendency for an increase in the amount of adopted funds further in the years, which is an important prerequisite for greater adoption of funds in the future periods.

In 2009 twenty projects, with total sum of financing from the ERDF €11 428 671, 05 were approved for funding. For 2010 the selected projects were nineteen and the planned sum of financing - € 8 654 836,153.

На фиг. 1 са показани постъпленията от ЕС по програмата ФАР “Трансгранично сътрудничество България- Румъния” в предпри-съединителния период (PHARE: Financial Performance, 2010).

Обемът на усвояваните средства в рамките на този период е сравнително малък и това се дължи основно на необходимостта от създаване на нови структури и въвеждането на нови икономически механизми. Периодът в известна степен следва да се счита за “образователен” по отношение на България и Румъния. От фиг. 1 се вижда още, че е налице известно увеличаване на обема на усвояваните средства през годините, което е важна предпоставка за по-доброто усвояване на предоставените средства през следващите периоди.

През 2009 г. са одобрени 20 проекта, като размерът на финансиране от ЕФРР е €11 428 671,05. За 2010 г. одобрените проекти са 19, а предвиденото финансиране е € 8 654 836,153.

This data shows that the European funding for cross-border cooperation has considerably increased now, when Bulgaria is an EU member country, as compared to the period, when Bulgaria was a country with a pre-accession status (Romania-Bulgaria CBC, 2007).

Тези данни показват, че отделените средства за финансиране на транграничното сътрудничество от страна на ЕФРР са се увеличили значително в сравнение с предишния период (Romania-Bulgaria CBC, 2007).

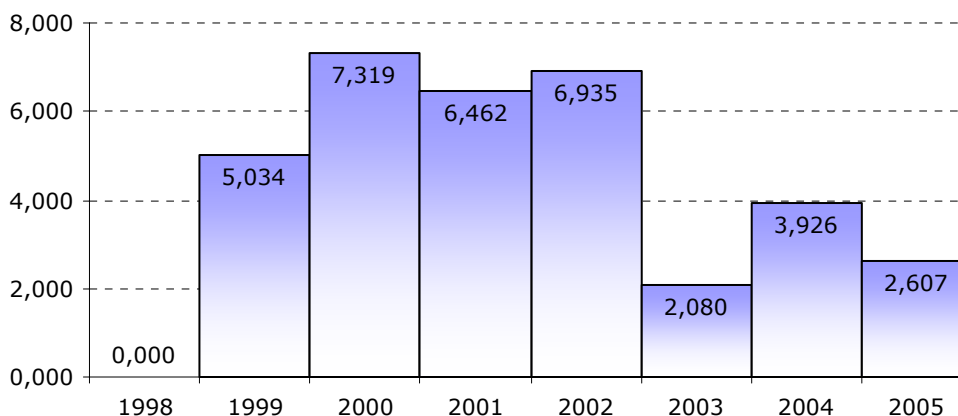

Figure 1. Total amount of funding from the program PHARE Cross – border cooperation between Bulgaria and Romania for the period 1998-2005

Фиг. 1. Общ обем на постъпленията по програма ФАР "Трансгранично сътрудничество" България – Румъния за периода 1998-2005 г.

Immediately after Bulgaria started work with the pre-accession instruments of the EU, a positive trend in the economic development of the country could be seen. Figure 2 shows the change in the rate of employment and Figure 3 shows the change in GDP per capita in the three North Regions of Bulgaria, on level NUTS 2 for the period 2000-2008. Almost all municipalities in these regions - the Northwest Region, the North Central Region and the North East Region are eligible for applying for funds from the Cross- border Program between Bulgaria and Romania. For the period of about 7 years, during which Bulgaria received funding from the cross-border cooperation program, a tendency for increasing of employment rates and growth of GDP per capita in the three regions had been observed (NSI, 2010). Although other economic and political processes influence this tendency too, it can be concluded that the specific character of the executed projects, directed towards the satisfying of specific needs of the region, and also the functioning national and regional institutions, have played their positive role for this process.

Непосредствено след стартирането на предприсъединителните програми на ЕС в България се забелязва положителна тенденция в икономическото развитие на страната. На фиг. 2 е показано изменението на броя на заетите, а на фиг. 3 изменението на БВП на човек от населението в различните райони на Северна България за периода от 2000 до 2008 г. По-голямата част от общините в Северна България имат право да кандидатстват със свои проекти в Програмата "Трансгранично сътрудничество България - Румъния". За период от 7-8 години, в който страната получава финансиране по тази програма, се забелязва тенденция към увеличаване на заетостта, както и на нарастване на БВП на човек от населението и в трите района на Северна България (NSI, 2010). Въпреки, че върху тези процеси влияят и други фактори следва да се отчете, че специфичният характер на проектите, насочени към удовлетворяване на конкретните нужди на съответната община и наличието на изградени национални и регионални институции за управление на средствата изиграват своята положителна роля.

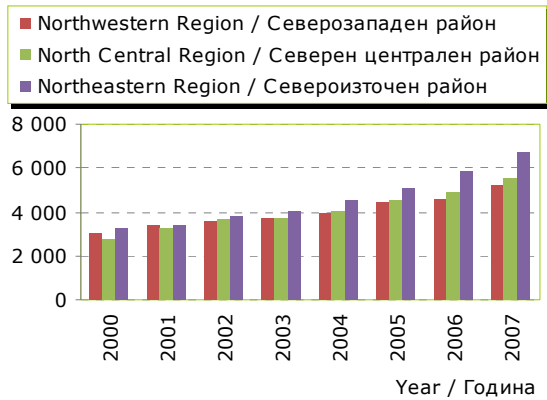

Figure 2. Change in the number of employed in the regions of North Bulgaria for the period 2000-2007

Фиг. 2. Изменение на броя на заетите лица по райони в Северна България за периода 2000-2007 г.

The principles of Cross – border cooperation between Bulgaria and Romania in the period 2007-2013 are shown on Figure 4.

The structure and management of the program resembles a pyramid, where the European managing institutions are situated on top and further down are the national and regional institutions.

Increased control over the program could be observed during the pre-accession period of the countries – there was a great number of controlling institutions. This explains why the process of selection and execution of projects was too complicated and long. After Bulgaria and Romania became members of the EU, institutions, managing and controlling the cross-border cooperation between Bulgaria and Romania were simplified. This was an important prerequisite for easier and faster access to European funds.

Although there are many positive tendencies in the work of the newly built national and regional institutions for the managing of European funds, some major gaps and difficulties can be pointed out:

- Lack of information about the structure and functioning of institutions is felt;

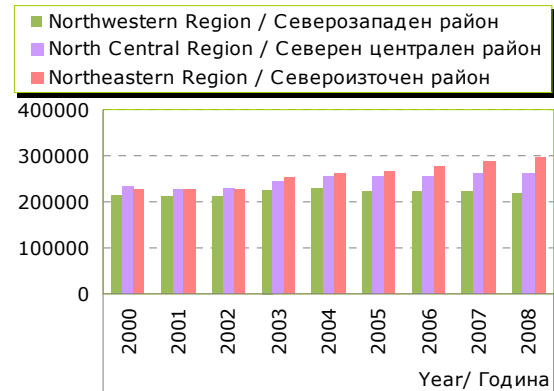

Figure 3. Change in the GDP per capita in North Bulgaria for the period 2000-2008

Фиг. 3. Изменение на БВП на човек от населението по райони в Северна България за периода 2000-2008 г.

На фиг. 4, е показан принципът на управление и координиране на програмата "Трансгранично сътрудничество България – Румъния" за периода от 2007 до 2013 г.

Структурата на управлението на програмата е пирамидално, като на върха се намират управляващите институции на ЕС и постепенно се стига до националните и регионалните институции.

В предприсъединителния период на програмата контролът е бил завишен – налице е по-голям брой контролиращи инстанции. Това от своя страна е причината процесът на класиране и изпълнение на проектите по програмата да бъде по-сложен и по-бавен. Структурата на институциите, управляващи и контролиращи трансграничното сътрудничество между България и Румъния след присъединяването на страните към ЕС е по-опростена и олекотена. Това е важна предпоставка за по-бърз и полесен достъп до европейските фондове за финансиране.

Въпреки общите положителни тенденции в работата на новоизградените национални и регионални институции за усвояване на финансовите средства от ЕС могат да се открият и някои съществени пропуски и затруднения:

- липсва достатъчно информация относно структурата и начинът на функциониране на институциите;

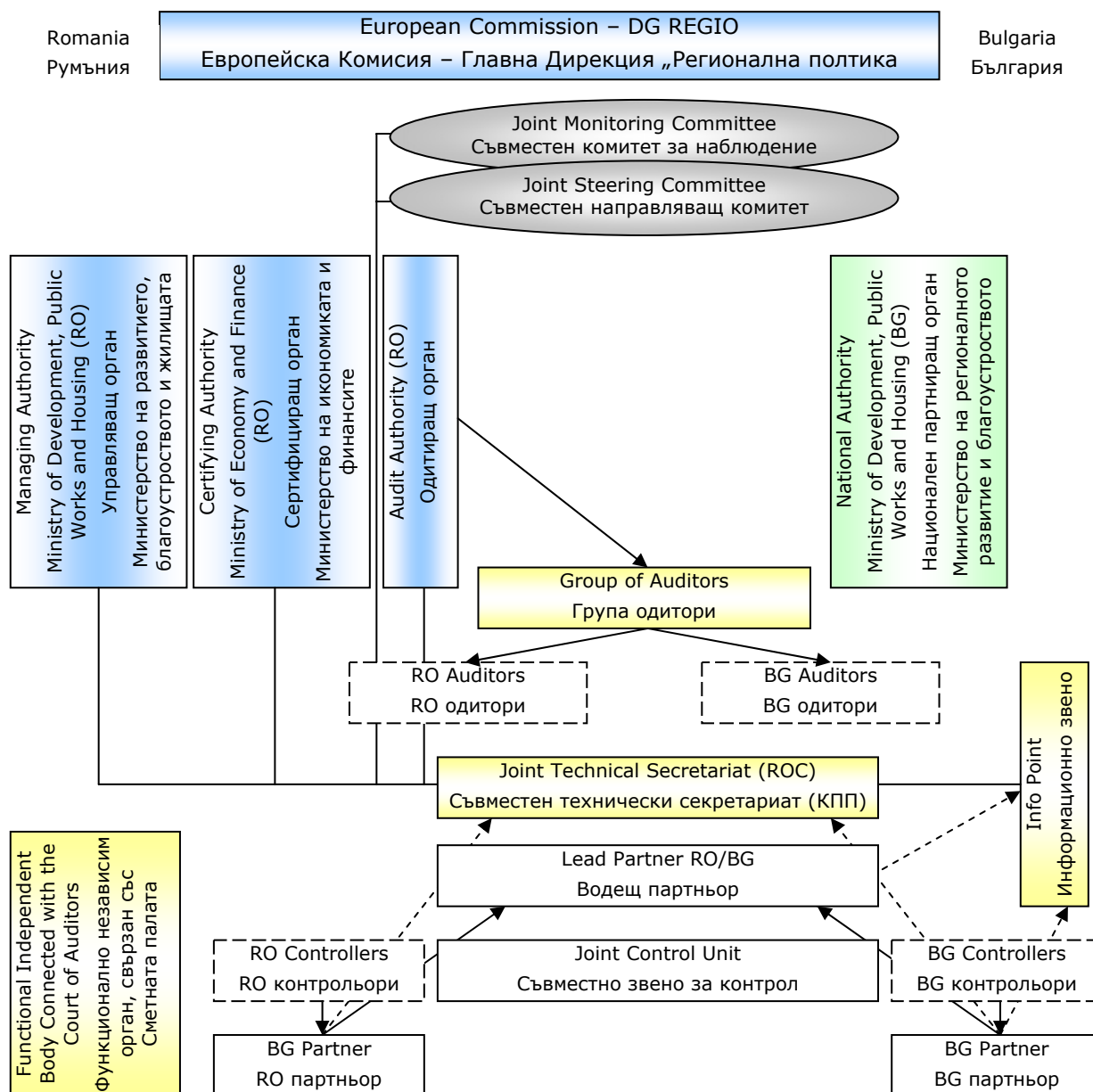

Figure 4. Structure of management of the Program for Cross –border cooperation between Bulgaria and Romania in the period 2007-2013

Фиг. 4. Структура за управление на Програма за Трансгранично сътрудничество България – Румъния, 2007-2013 г.

- A necessity of additional improvement of institutions exists;
- Lack of coordination between the work of European institutions, national institutions and regional institutions is experienced;
- There is not enough compatibility between institutions at the same level in Bulgaria and Romania;
- налице е необходимост от допълнително усъвършенстване;
- налице е недостатъчна координираност в работата между институциите на ЕС, националните институции и регионалните институции.
- между институциите на България и Румъния от едно и също ниво няма пълна съпоставимост;

- The different economic development and the different stage of European integration, reached in Bulgaria and Romania additionally complicate the work of their institutions;
- There is not enough coherence between the legal regulation of institutions in both countries;
- The social and cultural differences between Bulgaria and Romania play a negative role in the institutions' functioning;
- Lack of skilled staff, trained for work with institutions on all levels is felt.

IV. Conclusions

Based on the above analysis, it can be concluded that one of the most important factors for the receiving of funds from the EU is the presence of well-structured and working institutions. Bulgaria has walked successfully the road of a country in a pre-accession stage to a member country of the EU. During the pre-accession period started the building of national and regional institutions for work with European funds. Nevertheless, there are some major gaps and difficulties in the functioning of these institutions in Bulgaria. Therefore, for the better managing of European funds, there is an urgent need of guided actions for improving the work of Bulgaria's institutions.

- различното икономическо развитие на България и Румъния и различната степен на интеграцията на двете страни в ЕС затрудняват съвместната работа между институциите;
- налице е недостатъчна съгласуваност между нормативното регулиране на работата на институциите в двете страни;
- социалните и културните различия между двете страни оказват негативно влияние върху работата на институциите.
- и в двете страни има недостиг на квалифицирани кадри, подготвени за работа в институциите на всички нива.

IV. Заключение

От направения анализ се вижда, че едно от най-важните условия за успешното усвояване на финансовите средства от ЕС е наличието на добре структурирани и работещи институции. България премина нелекия път от страна кандидат за членство до страна член на съюза. Още в предприсъединителния период започна изграждането на националните и регионалните институции за работа по проектите с европейско финансиране. От анализа става още ясно, че в работата на съществуващите институции в България са налице някои съществени пропуски и затруднения. Повишаване на степента на усвояване на финансовите средства на ЕС изисква незабавно предприемане на целенасочени действия за подобряване на работата на българските институции.

Reference/ Литература

- [1]. **Angelov, I.** Strong and weak points of Bulgaria on the threshold of the European Union, Economic thought, №6, 2006 (in Bulgarian)
- [2]. **European Commission** (2000). Practical guide for cross-border cooperation
- [3]. **Ministry of Regional Development and Public Works** (2010), Retrieved from [<http://www.mrrb.government.bg/index.php?lang=bg&do=phare&type=0&id=17>]
- [4]. **NSI** (2010) : National Statistical Institute < <http://www.nsi.bg/otrasal.php?otr=10> >
- [5]. **PHARE: Financial Performance** (2010), Ministry of Finance, Retrieved from [<http://www.minfin.bg/bg/page/83>]
- [6]. **Romania-Bulgaria CBC** (2007) : Program for Cross-border Cooperation Bulgaria – Romania, Retrieved from [<http://www.cbcrromaniabulgaria.eu/index.php?page=proiecte-lista>]
- [7]. **Shikova, I.** Regional policy of the European Union, Economic Policy Institute, Sofia, 1999 (in Bulgarian)
- [8]. **Williamson, O.** The Economic Institutions of Capitalism, N.Y., 1985